

X L V I

Commissie van wege den Prins van Orange, en de Gedeputeerde der Nader Gewoone Provincien, op Adriaan van Schaick, als inspecteur van de Nadere Unie (1).

1581. 26 January.

Wilhelm, by der gratien Godtz, Prince van Oraengien &c. Grave van Nassau &c., ende die Gedeputeerden der Naerder Gevnoene Provincien, als van den Forstendom Gelre &c., doen condt allen ende eenen yegelicken die dese zullen zien ofte verthoont zal worden: Alsoo tot onderhout van de Gemeene Zaecke sustentatie van desen jegenwoordighen oorloghe, mitsgaders omme die lasten ende schulden van dyen te vervallen, die executie ende inninge van alle die, so ordinaris maentelicke als extraordinaris Contributien, daer toe gedestineert, met allen restanten, nootelick metter daet, ende sonder eenich verreck gevoerdert moeten worden, op dat men, door gebreecke van dien, in gheen grooter verloop,

(1) Deeze Commissie was een gevolg der bekende *Akte van Verband* van den 13 July 1579; doch hoe weinig de Provincien van de Nadere Unie dit middel van bedwang koefden, of durfden, gebruiken, is af te nemen uit het *Kort Verhaal hoe de Landraad &c.* uitgegeven door den Heer PAULUS *Verk. der Unie 2 D. bl. 299.*

loep, interest ende resten, voock met den
 ende swaer antonmenten en come te ge-
 recken, ende dat daglyc diverse Provincien,
 Steden ofte Quartieren van dien, doch
 diverse particuliere Ontfangers in gebreeke
 blijven, die innegewillige Contributien, ofte
 als noch inne te willigen, precisielick te beta-
 len, strackende 't selve tot groote nadeel en
 verachteringe van de Gemeyne Zaecke, ende
 daeromte, by ons tytelyck dient daer in
 verken, ende eenen geauthoriseert, omme die
 voorsz. Contributien van de onwilligen, by
 executie, te innen: SOO IST dat wy, omme
 me het goede rapport ons gedaen van den per-
 soon van *Adriaen van Sooyck*, denzelven ge-
 ordonneert, gecommittiert en geauthoriseert
 hebben, gelyck wy denzelven ordonneeren,
 committeren, en authoriseren by desen, omme
 me ten verfoncke van den Ontfanger Generael
 der Naerder Geveeneerde Provincien, hem te
 vervougen ten de staten van alle die Naerder
 Geveeneerde Provincien, haeren Gedeputeerden,
 oft het ondenhout derselver Provincien hebben-
 de, Quartieren, Steden, Amptuyden ende Le-
 den van dien, in't particuliere, ook allen parti-
 culiere Ontfangers, it zy van de Convoeyen
 ofte andersins, ende d'zelve Staten van de
 Provincien haeren Gedeputeerden, Quartieren
 van dien, Steden ende Amptuyden, te som-
 mereh ende te bevelen, in seckere corte da-
 gen op te brengen, die restanten van de Con-
 tributien, 't sy ordinaris ofte extraordinaris,
 die by gemeen advyse van de Provincien in-
 negewillicht zyn, ofte als noch innegewil-
 licht zouden moegen worden, en in cas van
 dilay, weygeringe ende vertreck, den geprefi-
 geer-

geerden tyt overstroocken zynde, procederen de by aenholdings van de Ingesetenen der onwilliger Provincien, Quartieren, Steden ofte Leeden van dien, oock van den particulier Ontfangers, arrestement van haer goederen roerende en onroerende, vercoopen den meesten daer voeren biedende, ofte met alfulcke middelen, als men den zelven executeur, naer exigentie der zaocken, vorders zal belasten; welverstaende, dat alle Provincien, Quartieren, Steden ende Amptluyden zullen mogen volstaen, midts overleverende die naemen van den onwilligen, in welcken gevalle den voorsz. Executeur jegens den selven onwilligen zal moegen procederen by manieren als voeren, ende die penningen van 't selve arrestement procederende aenstonts den voorsz. Ontfanger Generael overgelevert, ende by hem voorts t'onser ordonnantie, totte Gemeyne Saecke gekeert ende geëmployeert te worden, ende dit alles tot costen van de Provincien, Quartieren, Steden, ofte Leeden van dien, oock particulier Ontfangers, die als voeren in gebreecke blijven, die restanten van haere Contributie of reeckeningen ten behoorlickentide op te brengen, den selven *Scheyck* vorders auctoriserende, alle particuliere Ontfangers, des by haer verfocht zynde, te assisteeren, omme den genigen, die sy in haer reeckeninge soude moeghen als restanten brengen, aen haeren persoonen ende goederen te executeren, alles oock tot costen van den genigen, die in gebreecke blijven van des te doene, ende omme deses aenclevens hem vorders te reguleren volgens d'Instructien, den selven *Adriaen van Scheyck* te loweren, geven wy hem vol-

volcomen last, autoriteyt ende bevel; ver-
foucken daeromme wel ernstelyck, ordonneren
ende bevelen wel expresfelyck, op pene van
in onse (2) genade te comen, ende sulcx ter
gelegender tyt gedachtich te zyn, allen Dros-
ten, Amptluyden, Magistraten, Officieren,
Justicieren ende Onderfaten der Naerder Vnie
onderhorich, oock allen Oversten, Colonnellen,
Ritmeesteren, Capiteynen, Bevelhebber-
ren, Ruyteren ende Soldaeten, in dienste van
deselve Provincien zynde, ende allen anderen,
dat sy den voorsz. *Adriaen van Schayck* in 't
volbrengen van desen, ende wes hem vorderd,
by forme van Instructie, en bevel zal moghen
gegeven worden, nyet hinderlick en willen syn,
nemaer d'zelve, des by hem verfocht zynde,
alle hulp en assistentie doen, zonder van des te
doene eenichsins gebreeckelick te blyven, en-
de zal den Landen hier aen dienst, ende ons
een welgevalle, geschieden. Des t'oircondt
desen met onsen zegelen ende name, oock 't
cachet van voorsz. Gedeputeerden bevesticht.
Gegeven in de Stadt van Delft den xxvien Ja-
quary 1581.

*Register B. ter Staaten Griffie van Zee-
land, Folio 163. verso.*

(2) In onze genade komen, dat is, gelyk men thans
spreekt, *arbitraire correctie*, een correctie die nooit plaats
behoorde te vinden in een Land dat naar Wetten be-
sturd wordt: in de oude Handveste komt deeze betee-
kenis van het woord *genade* dikwyls voor, b. v. *zyn goed*.
zal zyn in des Graven *genade*, dat is, om 'er mede te han-
delen naar goeddunken.